

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

17 mei 2001

WETSVOORSTEL
tot aanvulling van het Strafwetboek
om misbruik van de vrijgevigheid van
de bevolking strafbaar te stellen

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER **LETERME**

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 2. — In het Strafwetboek wordt een artikel 491bis ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 491bis. — Indien de schuldige, in het geval omschreven in artikel 491, het wanbedrijf pleegt in het kader van een handeling of een geheel van handelingen, waarbij een beroep gedaan wordt op de vrijgevigheid van de bevolking voor een menslievend doel, wordt de minimumstraf bedoeld in artikel 491, eerste lid, verdubbeld.».

Voorgaand document :

Doc 50 **0177/ (1999/2000)** :

001 : Wetsvoorstel van de heer Leterme.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

17 mai 2001

PROPOSITION DE LOI
complétant le Code pénal afin de
réprimer les appels abusifs à
la générosité de la population

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. **LETERME**

Art. 2

Remplacer cet article par la disposition suivante :

« Art. 2. — Un article 491bis, libellé comme suit, est inséré dans le Code pénal :

« Art. 491bis — Si, dans le cas visé à l'article 491, le coupable commet le délit dans le cadre d'un acte ou d'un ensemble d'actes par lesquels il est fait appel à la générosité de la population dans un but philanthropique, la peine minimale prévue à l'article 491, alinéa 1er, sera doublée. ». ».

Document précédent :

Doc 50 **0177/ (1999/2000)** :

001 : Proposition de loi de M. Leterme.

Nr. 2 VAN DE HEER **LETERME**Art. 3 (*nieuw*)**Een artikel 3 invoegen, luidend als volgt:**

«Art. 3. — In hetzelfde wetboek wordt een artikel 496bis ingevoegd, luidend als volgt:

«Art. 496bis. — Indien de schuldige, in het geval omschreven in artikel 496, de in artikel 496 omschreven handelingen of één ervan stelt om te doen geloven aan het bestaan van een denkbeeldig menslievend doel dan wel de naam van een bestaande humanitaire actie of vereniging van humanitaire aard valselijk aanwendt, worden de minimumstraffen bedoeld in artikel 496, eerste en tweede lid, verdubbeld.».

Nr. 3 VAN DE HEER **LETERME**Art. 4 (*nieuw*)**Een artikel 4 (*nieuw*) invoegen, dat luidt als volgt:**

«Art. 4. — In het eerste boek, hoofdstuk II, afdeling VI, onderafdeling III «Bijzondere verbeurdverklaring», hetzelfde wetboek wordt een artikel 43quater toegevoegd:

«Art. 43quater. — Indien de bijzondere verbeurdverklaring wordt uitgesproken tengevolge van de misdrijven zoals bepaald in de artikelen 491bis en 496bis, dan kan de rechter beslissen dat de verbeurdverklaarde goederen of gelden toegewezen worden aan een organisatie met een gelijkaardig doel als diegene wiens naam valselijk werd aangewend of aan een organisatie met een gelijkaardig doel zoals valselijk of onrechtmatig aangekondigd door de schuldige.».

VERANTWOORDING

Deze amendementen wijzigen de tekst van het oorspronkelijk voorstel grondig en voegen er drie nieuwe artikelen aan toe.

Uit de nota van de heer minister van Justitie, zoals naar voor gebracht tijdens de besprekingen in de commissie, blijkt inderdaad dat het louter misbruik maken van de vrijgevigheid van de bevolking alsdusdanig kan worden bestraft via de klassieke misdrijven van misbruik van vertrouwen en oplichting. Daarenboven dient ook te worden gewezen op de artikelen 85 en 105 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de bescherming en voorlichting van de consument, waarbij het verkopen door het misbruik maken van humanitaire acties strafbaar wordt gesteld.

N° 2 DE M. **LETERME**Art. 3 (*nouveau*)**Ajouter un article 3, libellé comme suit :**

«Art. 3. — Un article 496bis, libellé comme suit, est inséré dans le même Code :

« Art. 496bis — Si, dans le cas visé à l'article 496, le coupable accomplit les actes ou un des actes visés à l'article 496 pour faire croire à l'existence d'un objectif philanthropique imaginaire ou utilise frauduleusement le nom d'une action humanitaire ou d'une association de nature humanitaire existantes, les peines minimales prévues à l'article 496, alinéas 1er et 2, seront doublées. ».

N° 3 DE M. **LETERME**Art. 4 (*nouveau*)**Ajouter un article 4 (*nouveau*), libellé comme suit :**

« Art. 4 — Un article 43quater, libellé comme suit, est ajouté au livre 1er, chapitre II, section VI, sous-section III « De la confiscation spéciale » du même Code :

« Art. 43quater. — Si la confiscation spéciale est prononcée du chef de délits visés aux articles 491bis et 496bis, le juge peut décider que les biens ou les fonds confisqués iront à une organisation dont l'objet est similaire à celui de l'association dont le nom a été utilisé frauduleusement, ou à une organisation dont l'objet est similaire à celui annoncé frauduleusement ou de façon illicite par le coupable. ».

JUSTIFICATION

Les présents amendements modifient fondamentalement le texte de la proposition initiale en y ajoutant trois nouveaux articles.

Il ressort en effet de la note du ministre de la Justice qui a été examinée lors des discussions en commission que le simple abus de la générosité de la population peut être sanctionné en tant que tel sur la base des dispositions relatives aux délits classiques d'abus de confiance et d'escroquerie. Il faut également attirer l'attention sur les articles 85 et 105 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l'information et la protection du consommateur, qui incriminent le fait de faire abusivement état d'actions humanitaires.

Met die strafbaarstelling wordt ook al een breed spectrum van mogelijke onrechtmatige handelingen gevat.

Doch de bedoeling van het thans geamendeerde wetsvoorstel was vooral een duidelijk signaal geven dat het misbruik maken van de vrijgevigheid van de bevolking absoluut niet kan worden getolereerd. Dergelijk handelen benadeelt de organisaties en mensen die zich oprecht en correct inzetten voor een menslievend doel niet alleen rechtstreeks maar ook onrechtstreeks, omdat de sector op die manier een ongeloofwaardig imago zou kunnen krijgen. Uiteindelijk zijn dan vooral diegenen het slachtoffer die nood hebben aan die menslievende acties.

Omdat een afzonderlijke strafbaarstelling inderdaad legistiek overbodig is, meen ik dat voormeld signaal kan worden gegeven door het valselijk gebruik maken van menslievendheid als een element van strafverzwaring te hanteren.

Aldus wordt een gelijkaardige wetgevende techniek gebruikt zoals bij de bestrijding van het partnergeweld voorzien in artikel 410 van het Strafwetboek (ingevoegd bij wet van 24 november 1997, *Belgisch Staatsblad*, 6 februari 1998).

Yves LETERME (CVP)

Cette incrimination couvre déjà un large éventail d'actes illicites.

Or, l'objectif de la proposition de loi que nous proposons d'amender était essentiellement de souligner clairement que le recours abusif à la générosité de la population ne pouvait absolument pas être toléré. De telles pratiques portent préjudice aux organisations et aux personnes qui s'investissent sincèrement, non seulement directement mais également indirectement, dans une action à but philanthropique, parce qu'elles décrédibilisent le secteur. En fin de compte, ce sont précisément les personnes qui ont besoin de ces actions philanthropiques qui sont les victimes.

Étant donné qu'une incrimination distincte est en effet superflue sur le plan légistique, j'estime que l'on peut faire passer ce message en faisant de l'abus de la générosité de la population une circonstance aggravante.

On utiliserait ainsi une technique légistique similaire à celle qui a été utilisée dans le cadre de la lutte contre la violence au sein du couple (article 410 du Code pénal, inséré par la loi du 24 novembre 1997, *moniteur belge* du 6 février 1998).